

РЕШЕНИЕ

№ 24436

гр. София, 22.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав,
в публично заседание на 29.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **4425** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203-207 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди(ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на „Бедрум“ ЕООД, чрез адв. А. И.-САК, с която е предявен срещу министерство на туризма иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за сумата в размер на 6 116.81 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди в резултат на отменена по съдебен ред заповед № Т-РД-27-608/25.03.2022 г. на министъра на туризма, изразяващи се в пропусната законната лихва по чл. 86 ЗЗД за периода от 26.03.2022 г. до 30.04.2024 г.

Твърди се в исковата молба, че с решение № 6375/01.11.2022 г., постановено по адм. д. № 3368/2022 г. на Административен съд – София град, оставено в сила с решение № 4498/27.04.2023 г. на Върховния административен съд, по жалба на ищеца е отменена заповед № Т-РД-27-608/25.03.2022 г. на министъра на туризма, с която е отказано предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06 по подадено от дружеството заявление с вх. BG-176789478-2021-06-0072 и преписката е върната за ново разглеждане на министъра на туризма. Твърди се, че със заявление № Т-26-Б-122 от 10.05.2023 г. до министъра на туризма дружеството е представило заверен препис на влязлото в сила решение № 6375/01.11.2022 г. на Административен съд – София град и е поискало произнасяне от органа по заявлението при съобразяване с мотивите на решението. Според ищеца срокът, в който е следвало да се произнесе министърът на туризма е

14-дневен, считано от датата на депозиране на заявлението и който срок е изтекъл на 23.05.2023 г. Посочва, че тъй като министърът не се е произнесъл в законоустановения срок по жалба на дружеството е образувано адм. д. № 5379/2023 г. по описа на Административен съд – София град, който с решение № 7402/29.11.2023 г. е отменил мълчаливия отказ на министъра на туризма да се произнесе по заявление с вх. № Т-26-Б-122 от 10.05.2023 г., като е изпратил преписката за произнасяне в 14-дневен срок от получаване на решението, което решение е обжалвано пред Върховния административен съд. Твърди се, че една година по-късно на основание съдебното решение на административния съд е издадена заповед № Т-РД-27-19/30.04.2024 г. на заместник-министъра на туризма, с която е предоставена държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства в размер на 24 577.37 лева. Твърди се, че посочената в заповедта сума е изплатена на дружеството на 30.04.2024 г., а е следвало да се изплати на най-късно до 25.03.2022 г., от която дата според ищеца ответникът е изпаднал в забава по отношение на сумата от 24 577.37 лева, респ. дължи законна лихва по чл. 86 ЗЗД, която дружеството претендира под формата на имуществени вреди в размер на 6 116.81 лева. Поддържа, че претърпените от дружеството имуществени вреди под формата за законната лихва за забава са в пряка и непосредствена връзка от отменената заповед на министъра на туризма и забавеното изплащане на държавна помощ. Искането към съда е да се постанови решение, с което да се осъди министерство на туризма да заплати на ищцовото дружество сумата в размер на 6 116.81 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди за периода от 26.03.2022 до 30.04.2024 г. включително, както и за присъждане на направените по делото съдебно-деловодни разноски.

Ответникът – министерството на туризма оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан, като подробни съображения излага в представения по делото писмен отговор. Ответникът не оспорва обстоятелството, че заповедта на министъра на туризма, с която е отказано предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06 по подадено от дружеството заявление с вх. BG-176789478-2021-06-0072 е отменена и преписката е върната за ново разглеждане на министъра на туризма. Сочи, че на основание влязлото в сила решение министърът със заповед № Т-РД-16-403/04.11.2022 г. е определил състава на Постоянно действаща оценителна комисия (ПДОК), която да разгледа върнатите от съда преписки за произнасяне, съгласно указанията на съда. Твърди, че в тази връзка са предприети действия от страна на ПДОК за извършване на проверка за установяване на обстоятелствата по т. 7.1 от Указанията за кандидатстване по Схема 6, като е изпратено писмо с изх. № Т-12-00-199/08.12.2023 г. до НАП и Столична община за извършване на служебна проверка на „Бедрум“ ЕООД по смисъл на чл. 162, ал. 2 ДОПК за наличието или липсата на задължения към държавата или общината преди 01 януари 2020 г., чиито отговори са постъпили съответно от НАП на 02.01.2024 г. и 08.01.2024 г. и от Столична община на 11.12.2023 г. Въз основа на горните документи от извършената проверка ПДОК е предложила да се предоставят безвъзмездните средства на „Бедрум“ ЕООД по заявление с вх. BG-176789478-2021-06-0072 по Схема BG-176789478-2021-06 за предоставяне на безвъзмездни средства като държавна помощ, съгласно т.3.1 от Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на епидемичен взрив от Ковид-19. Ответникът не оспорва, че със заповед № Т-РД-27-12/20.02.2024 г. на заместник-министъра на

туризма на ищцовото дружество е предоставена държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства в размер на 24 577, 37 лева. Счита обаче, че твърдените в исковата молба имуществени вреди не са в резултат от отменената заповед. От друга страна счита, че дори и да е налице пропуснатата полза под формата на имуществени вреди, стойността им не може да бъде доказана, тъй като в процесния период, за който се претендират вредите, ищцовото дружество не е бил допустим кандидат, тъй като не бил одобрен като такъв. В резултат на изложеното счита, че ищецът не е доказал наличието на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ и моли съдът да постанови решение, с което да отхвърли изцяло предявения иск, като неоснователен и недоказан.

Софийска градска прокуратура, чрез прокурор Д. дава заключение за недоказаност и неоснователност на исковата претенция.

Административен съд - София град, като взе предвид изложените от страните доводи и събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Не се спори между страните, че в резултат на подадено от ищцовото дружество заявление вх. №BG-176789478-2021-06-0072 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, съобразно регламентацията, посочена с ПМС № 405 на МС от 25.11.2021 г. за определяне на условията, критериите, реда и размера на средствата по схема за предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор за компенсиране на загуби, възникнали пряко и/или косвено от ограниченията в дейността на предприятията поради въведените противоепидемични мерки, министърът на туризма е издал заповед № Т-РД-27-608 от 25.03.2022 г., с която се отхвърля заявлението и се отказва предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схема BG-176789478-2021-06, обявена в изпълнение на държавна помощ SA.100885(2021/N) от 17.01.2022г., във връзка с чл. 1, ал. 5, т. 9, буква „в“ и ал. 7 от ЗДБРБ за 2021 г. За да постанови горния отказ административният орган е приел, че дружеството е недопустим кандидат, тъй като има задължения към Столична община.

Не се спори между страните, а и видно от влязлото в сила решение № 6375/01.11.2022 г. на 27.04.2023 г., постановено по адм. д. № 3368/2022 г. на Административен съд – София град заповед № Т-РД-27-608/25.03.2022 г. на министъра на туризма е отменена и преписката е върната за ново произнасяне по заявлението при спазване на задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона. Административен съд - София град е отменил заповедта на министъра на туризма като незаконосъобразна поради това, че от събраните по делото писмени доказателства не се установява наличие на посоченото основание за недопустимост на заявлението, а именно: задължения към общината. Съдът е обсъдил представеното от дружеството писмено доказателство според което към 11.03.2022 г. дружеството няма задължения към държавата и общината. В същия смисъл е и решението на Върховния административен съд, с което е даден отговор на спорния въпрос, а именно има ли задължения към държавата и общината дружеството, за да е допустим кандидат. Така в решението съдът изтъква обстоятелството, че в изпълнение на процедурата по чл. 8 ал. 2 от ПМС по искане на оценителната комисия от ищцовото дружество са представени изрични доказателства с оглед установяване на предпоставките за допустимост на кандидата по този конкретен критерий, а именно: официален свидетелстващ документ от Столична община, от който се установява, че към дата 11.03.2022 г. ищцовото дружество няма никакви задължения за местни данъци и такси. По нататък в решението си Върховният административен съд посочва, че след

като самата Оценителна Комисия е изисквала допълнителни информация и документи и които са представени от дружеството в указания срок е следвало същите да бъдат обсъдени от органа и в резултат на тях да бъдат формирани праните изводи. Видно от заявление с вх. № Т-26-Б-122/10.05.2023 г. до министъра на туризма ищцовото дружество е представило заверен препис на влязлото в сила решение на Административен съд – София град, както и на решението на Върховния административен съд с искане да се изпълни съдебното решение в 14-дневен срок. Не се спори между страните, че заповедта на министъра на туризма не е издадена в 14-дневения срок, считано от подаване на горното заявление. В тази връзка по делото е представена кореспонденцията между процесуалния представител на дружеството и министерство на туризма. Видно от заповед № Т-РД16-366/14.11.2023 г. министърът на туризма делегира на заместник-министъра на туризма И. Г. да осъществява функциите на министър, във връзка с работата на Постоянно действащата оценителна комисия (ПДОК) за преразглеждане на заявления схема BG-176789478-2021-06 – Предоставяне на безвъзмездни средства за подпомагане на туристическия сектор, включително и да одобрява или отхвърля докладите на ПДОК, в случаите, в които с влязло в сила решение на съда е отменено определянето на размера на финансовия ресурс спрямо кандидата. Видно от доклада на ПДОК от 12.01.2024 г. до заместник-министъра на туризма предложението е за предоставяне на държавна помощ на ищцовото дружество по заявление вх. № BG-176789478-2021-06-0072 по схема BG-176789478-2021-06, тъй като в резултат на извършената служебна проверка за наличието или липсата на задължения към държавата или общината комисията е установила, че дружеството няма задължения за данъци и осигурителни вноски към НАП и общината, преди 1 януари 2020 г. За да стигне до извод комисията се е позовала на постъпилите в министерството на туризма отговори от НАП на 02.01.2024 г. и от Столична община на 08.01.2024 г. за липсата на задължения за данъци и осигурителни вноски, преди 1 януари 2020 г., от страна на дружеството. Във връзка с горния доклад е изготвен доклад с изх. Т-93-00-2432 от 18.01.2024 г. от председателя на ПДОК до заместник-министъра на туризма за съдействие за финализиране на преписката и изчисляване на точния размер на държавната помощ, тъй като дейността на комисията е била ограничена поради въведените противоепидемични мерки. Не се спори между страните, че със заповед № Т-РД-27-19/30.04.2024 г. на заместник-министъра на туризма на ищцовото дружество е предоставена държавна помощ под формата на преки безвъзмездни средства в размер на 24 577.37 лева. При така установената фактическа обстановка съдът приема следното от правна страна:

За да възникне отговорност за вреди, причинени от държавата или общините на граждани или юридически лица, съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в резултат на отменен като незаконосъобразен административен акт, следва да бъдат кумулативно осъществени следните елементи от фактическия състав на деликтната отговорност: наличие на отменен незаконосъобразен индивидуален административен акт, вследствие на който е настъпила вреда, пряка и непосредствена причинна връзка между отменения административен акт и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на министерството на туризма с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Съобразно правилата за разпределението на доказателствената тежест горните обстоятелства следва да бъдат доказани от ищеца, в качеството му на страна,

в чийто интерес е установяването на тези факти (аргумент от разпоредбата на чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 170 от АПК).

В конкретния случай ищцовото дружество претендира заплащането на обезщетение за настъпили имуществени вреди, представляващи равностойността на законната лихва за забавеното плащане на държавната помощ, считано от 26.03.2022 г. до 30.04.2024 г. Съгласно разпоредбата на чл. 86 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение, в размер на законната лихва от деня на забавата. Вземането за законна лихва възниква от фактически състав, включващ елементите: главно парично задължение, настъпила негова изискуемост и неизпълнение на същото. Лихвата за забава има обезщетителна функция, тъй като има за цел обезщетяване на вредите от забавеното плащане на парична сума, поради което и няма пречка да се претендира като вреда, причинена от държавата или общините на граждани или юридически лица, съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в резултат на отменен като незаконосъобразен административен акт.

Установява се от доказателствата по делото, че първият елемент от очертания по-горе фактически състав е налице, а именно: заповед № Т-РД-27-608 от 25.03.2022 г. на министъра на туризма е отменена, като незаконосъобразна, на основание влязлото в сила решение № 6375/01.11.2022 г. на 27.04.2023 г., по адм. д. № 3368/2022 г. на Административен съд – София град. Решението на Административен съд – София град е влязло в сила на 27.04.2023 г. и видно от диспозитива му преписката е изпратена на министъра на туризма за ново произнасяне по заявление № BG-176789478-2021-06-0072 при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона. Съгласно разпоредбата на чл. 173 ал. 2 АПК, когато естеството на спора не позволява съдът да реши спора по същество, тъй като единствено в компетентността на министъра на туризма е да издаде заповед за предоставяне на държавна помощ, какъвто е и настоящия случай, съдът изпраща преписката на органа със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. Спорът относно законосъобразността на заповедта на министъра на туризма, с която се отказва предоставянето на държавната помощ, е решен по същество с влязлото в сила решение на Административен съд – София град. Съдът е обсъдил представените с административната преписка писмени доказателства в резултат на които е стигнал до извода, че към дата 11.03.2022 г. дружеството няма задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски. Позовал се е на обстоятелството, че по искане на самата оценителна комисия дружеството е представило изрични доказателства за наличието на предпоставките за допустимост по критерий в т. 7 „Недопустими кандидати“ от Указанията за кандидатстване, подточка 7.1. и Критерий VI.3 от критериите за административно съответствие от Оценителен лист (Приложение № 1 към Указанията), а именно писмо от Столична община, от което се установява, че към дата 11.03.2022 г. няма задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски. Следователно при новото разглеждане на заявлението и в изпълнение на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в съдебните решения, органът е следвало да се произнесе съобразно писмото на Столична община и установеното по делото, че дружеството няма задължения към държавата и общината. В тази хипотеза органът действа при обвързана компетентност и няма възможност за различна преценка от тази на съда. Вместо това видно от писмените доказателства по делото ПДОК е извършила отново служебна проверка за установеното вече в съдебното производство обстоятелство относно допустимостта на

кандидата и конкретно липсата на публични задължения преди 1 януари 2020 г. Действително заповед № Т-РД-27-608 от 25.03.2022 г. на министъра на туризма е отменена като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение на 27.04.2023 г., но следва да се има предвид правилото, че отмяната на незаконосъобразните индивидуални актове действа от момента на тяхното издаване, тоест увреждането е настъпило на 25.03.2022 г. В случая законната лихва се дължи от момента на увреждането, тъй като се касае за специална деликтна отговорност по ЗОДОВ, а не договорна. При безспорно установеното по делото наличие на отменен индивидуален административен акт, както и че държавната помощ е изплатена на 30.04.2024 г., предявеният иск за имуществени вреди се явява доказан по основание и размер. Това е така, тъй като в резултат на отменената като незаконосъобразна заповед на министъра на туризма за ищцовото дружество е настъпила вреда, изразяваща се в законната лихва за забава върху процесната сума в размер на 24 577, 37 лева, считано от датата на увреждането, което е настъпило на 25.03.2022 г. С други думи ако органът е действал законосъобразно към момента на издаване на първата заповед правото на държавна помощ за ищцовото дружество е щяло да възникне на 25.03.2022 г., вместо на 30.04.2024 г., на която дата дружеството е получило сумата в размер на 24 577, 37 лева. С оглед на това ищецът има правото да получи обезщетение за претърпените от него вреди вследствие отменената заповед на министър на туризма, тоест налице е пряка и непосредствена причинна връзка между отменения административен акт и настъпилия вредоносен резултат.

Предвид изложеното по-горе съдът намира, че от събраните по делото и обсъдени по-горе доказателства се установява наличието на предпоставките на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, поради което предявеният иск се явява основателен и доказан за сумата от 6116.81 лева и следва да бъде уважен.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, в полза на ищеца следва да бъдат присъдени направените по делото разноски съобразно в размер на 1025 лева.

Мотивиран от гореизложеното, Административен съд - София град, Второ отделение, 50-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерството на туризма да заплати на „Бедрум“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], на основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, сумата в размер на 6116.81 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди в резултат на отменена по съдебен ред заповед № Т-РД-27-608/25.03.2022 г. на министъра на туризма, представляваща мораторна лихва за забавено плащане за периода от 26.03.2022 г. до 30.04.2024 г.

ОСЪЖДА Министерството на туризма да заплати на „Бедрум“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], сумата в размер на 1025 лева, разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: